

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáknedávajú.

Ustavná kríza v Uhorsku.

Článok nemeckých novin «Kölnische Volkszeitung».

(Dokončenie.)

Gróf Štefan Tisza, ktorý obecným, parlamentárnym šalbiarstvom dostal sa do kresla snemového predsedníctva, svoju stranu a ministerpredsedu prinútil, aby s opozíciou vedené pojednávania pokoja pretrhli ultimátumom. V

krajinskom sneme ku všeobecnej debatte zapísané bolo ešte 12 rečníkov, keď predseda v hluku väčšinou schválne inscenovanom, predlohy o zbrannej moci za pol minúty vyhlásil prijaté v prvom, druhom i v treťom čítaní. *Aj v radoch väčšiny vedelo len málo vyslancov, čo sa stalo.* Po zasadnutí ministri skrze vyslancov väčšiny podpísať dali hárok, v ktorom sa osvedčili, že vedeli, na čo hlasovali. Opozícia, ktorá vtedy v zasadnutí zastúpená bola len 30—40 členami,

Svätá božia Rodičko, oroduj za nás!

o tom, čo sa stalo, dozvedela sa len o štvrt hodiny pozdejšie. Vtedy ale už 200 policajtov zaplavilo gángy snemovne a predseda zakľučil zasadnutie. Všetky frakcie opozície na to v snemovni držaly spoločnú konferenciu, v ktorej konštatovaly urážku krajinskej ústavy a vyslovily sa, že takýmto spôsobom vynesené uzavretie neuznajú za zákonné. Všetci aj podpísali vyzvanie na obyvateľstvo krajinské, aby takto prijatému zákonu o zbrannej moci nikto neposlúchal. Opozícia uzavrela aj to, že kým predsedom snemovne bude Štefan Tisza a zakiaľ ministerpredsedom bude Ladislav Lukács, nedopustí žiadne ďalšie pojednávanie v parlamente.

Usurpátor snemového predsedníctva a falošný úkladník ministerpredseda neopustili ich miesta, lež do dvorany snemovne dali doviesť 200 policajtov a 60—70 vyslancov opozície každodenne násilienstvom vyhodit' dali z parlamentu. Aby však dakto nemyslel, že tí, bodákmi ozbrojeným brachiumom odstránení vyslanci boli snáď dajakí ľahkomyselní parlamentárni šviháci, uvádzame, že medzi brutálne odstránenými boli: jedon bývalý minister pravosúdia, dvaja nekďajší predsedovia snemovne, dvaja skutoční vnútorní tajní radcovia kráľa, štyria hlavní župani, predseda krajinského hospodárskeho spolku uhorského, štyria vyslancovia katolíckej ľudovej strany, početní magnáti, dvaja nekďajší štátni sekretári a viacerí, všestranne vážení starší politikovia Uhorska.

Predseda bez všetkého zákonného, právneho základu, 60 najagilnejších vyslancov opozície skrze imunitný výbor na 15—30—45 dní vytvorit' dal zo snemových zasadnutí. Keď ostatní 60 vyslancovia opozície s vytvorenými v solidarite, všetci chceli sa dostavit' ku zasadnutiam snemovne, predseda otočit' dal parlament kordonom 2000 ozbrojených vojakov a vyslancov opozície nepustil ku snemovým zasadnutiam.

Pracovná strana samotná ostala v parlamente. Chytrosťou rýchlovlaku odhlasovali rôzne nové zákony, medzi tymito i tyranské sprísnenie domových pravidiel. Hlavné mesto krajiny cez týždne nachodilo sa v stave obleženia. Pred parlamentom každodenne stály oddiely policajtov, peších a na koni, stotiny ozbrojeného vojska, pešiakov, husárov a rýchlostreľcov. V hlavných uliciach stály stotiny riadneho vojska súhrnom

15 tisícov. Ponevác miestna polícia, ako povedali, nebola dostatočná, z celej krajiny v hlavnom meste koncentrovali 2000 žandárov. Slazbu verejnej bezpečnosti po vidiekoch vykonávaly oddiely riadneho vojska.

Nekonečne rozhorčený ľud na úzde držať mohla jedine presila koncentrovaného vojska.

Noviny opozície habali a zakázali predávať ich na železničných staniaciach. Ľudové shromaždenia nedovolili vydržiavať. Krajinských vyslancov a novinárov opozície, deň po deň attakovali policajti a vojáci. Pri jednej-jedinkej demonstrácii padlo z ľudu 7 mrtvých a ranených bolo 270. Všestranná rozčulenosť dosiahla tak hrozného stupňa, že vyslancovia s revolverom vo vačku chodili do zasadnutia. Vo všestrannom rozhorčení jedon z vyslancov opozície strelil na predsedu a potom sám sebe vypálil guľku do hlavy, na to vyslanec pracovnej strany menom Peter *Ertsey* tiež z revolvera strelil do lavíc vyslancov opozície. Na smrť raneného vyslanca opozície na zemi kopali a a tľkli vyslanci pracovnej strany.

Po periferiach zarovnak panuje všestranná rozčulenosť. Na viacej miestach povstaly vzburenia revolucionárneho rázu. Socialdemokrati strojili sa ku štrajkom povzbudit' žencov a poľné robotníctvo.

V tejto nebezpečnej atmosfére ale vláda novšiu fakľu hodila do pobúrenej verejnej mienky. Ministerpredseda Ladislav *Lukács* predostrel snemu jedného odseku zákonnú predlohu, dľa ktorej väčšina pracovnej strany, jednoduchým odhlasovaním, *poslaneckého mandátu pozbavit' môže každého vyslanca opozície*, keď protiví sa nariadeniam usurpátora snemového predsedníctva, ba spomenutá zákonná predloha ešte i to obsahuje, že takým spôsobom mandátu pozbavený vyslanec, v tomže snemovom cikluse ztratí i passívne volebné právo, to jest, za vyslanca viac vyvolený byť nemôže. Táto absurdná zákonná predloha, ktorá habe volebné právo krajiny, aby si poslancov slobodne volit' mohla a dľa ktorej zo snemovne vytvoreni môžu byť všetci vyslanci opozície, najzrejmejšie označuje smýšľanie Tiszovcov. Z 250 hláv pozostávajúca väčšina vládnej strany ochotne prispela ku tomuto zničeni krajinskej ústavy, to vysvetlené je tým, čo začiatkom tohoto článku písali sme o

hroznej korrupcii, akou prevádzajú sa uhorské voľby. *Veď Zoltán Désy, bývalý štátny sekretár finančný, vo verejnom zasadnutí vykričal, že vláda na podplácanie z verejných peňazí obrátila štyri a polmilionu korún.* Vláda ani neopovážila sa brániť proti tejto obžalobe, ktorú my vyslanci opozície aj stokrát opakovali sme v zasedaniach snemovne, v ľudových shromaždeniach a v novinách pred celou verejnosťou.

V nemeckých liberalných novinách uverejnené, vládou natchnuté články smerujú k zavereniu nemeckej verejnej mienky. Tieto tendencioznejšie vymysleniny ale, mravne nevyslovnú škodu zapríčiňujú trojspolku veľmocí. Obecenstvo Uhorska opravde s ľútosťou konštatuje, že veľká verejná mienka Nemecka docela nesleduje pozornosťou, mnoho trpiacej krajiny opravde tragické zápasy za neporušenosť jej ústavy, demokratický vývin, očistenie verejného života a zabezpečenie jej slobody.

Zo slavianskej strany ľstive, veľkými sympatiami sledujú zápasy uhorskej demokracie. Ruských a francúzskych novín, tohoto smeru články, v mnoho stotisíc výtiskoch uverejnené v maďarskej reči, všestranne slúžia k veľkému uspokojeniu. Ľud totiž ešte nikdy, spravdivejší oprávnenejší a potrebnejší boj nevedol za vybudovanie svojej štátnosti, ako je ten, ktorý vede ľud uhorský. Keď verejná mienka Germánov v otázke Uhorska postaví sa na stranu utlačiteľov, absolutizmu a korrupcie, to v duchu ľudu Uhorska ľahko vzbudí také následky, ktoré od základu otriasť môžu i trojspolok veľmocí. Protizákonné odhlasovanie zákona o zbrannej moci, assentírky k vojsku, prevádzané s urážaním zákona, zlomenie ústavného života uhorského, sú všetko hrozné chyby historické, ktoré už i prítomne v kruhoch ľudu vzbudily vretie, *jehož hrúzy plné konsekvencie objavia sa len na bojišti.*

Nech pred historiou, za všetko toto sodpovednosť padá na tých, ktorí zákon o zbrannej moci násilenstvom prijali dali len z tej príčiny, aby ľudu nemuseli dať jeho práva.

Ústavná kríza Uhorska není odôvodnené zlomenie turbulentnej minority parlamentárnej, lež slobody, ústavy, zákonného poriadku celej krajiny ztroskotanie, skrze chorľavej mysle, machiavellistického ministra a peniazmi zakúpenú väčšinu parlamentu.

Ponevác Nemecko opierať sa môže len na pevného spojenca, i nemecká verejná mienka na tom má pracovať, aby v Uhorsku znovu panovaly: právo, zákon a statočné pomery. To však u nás dosiahnuť možno len tak, keď padnú Tisza a Lukács.

Zpátky uvedenie zákonného poriadku v Uhorsku, najživotnejším záujmom je trojspolku veľmocí.

XXIII. eucharistický svetový kongress vo Viedni 11—15. sept. 1912.

Eucharistický svetový kongress vo Viedni od 11—15. septembra 1912. vydržiava sa v nasledujúcom poriadku:

V útorok, 10. septembra, slávnostné prijatie pápežského legáta Van Rossum.

Vo stredu, 11. septembra, popoludní o 5—7. hod. v chráme sv. Štefana slávnostné zahájenie kongressu. I. verejné zasadnutie. Večerná pobožnosť.

Vo štvrtok, 12. septembra, od 6—8. hod. ráno vo všetkých kostoloch viedeňskych sv. prijímanie, o 8. hodine v chráme sv. Štefana slávnostná sv. omša s kázňou. Táto pobožnosť odbavuje sa každý deň cez celý čas kongressu. Od 10—12. hod. zasadnutia odborných sekcií. Popoludní od 2—4. h. zasadnutia odborných sekcií. Od 5—7. hod. II. slávnostné zasadnutie. Za tým večerná pobožnosť.

V piatok, 13. septembra, od 9—10. hod. poklona prevelebnej sviatosti oltárnej vo Votiv chráme, od 1/2 10—1/2 11. h. poklona prevelebnej sviatosti oltárnej v chráme sv. Augustina. Zasadnutia odborných sekcií. Popoludní od 5—7. h. III. slávnostné zasadnutie v chráme sv. Štefana. Za tým večerná pobožnosť.

V sobotu, 14. septembra, od 11—1. hod. IV. slávnostné zasadnutie. Popoludní sv. spoveď.

V nedeľu, 15. septembra, predpoludním od 1/2 10—1. hod. slávnostná processia, pohne sa z chrámu sv. Štefana a tiahne po bránu kráľovského zámku, kde je slávnostná sv. omša. Na slávnostnej processii súčasť sa i jeho veličenstvo kráľ v parádnom koči. Pápežský legát Van Rossum poveze sa v parádnom koči z doby Marie Terézie a na žiadosť jeho veličenstva počas kongressu bývať bude v kráľovskom zámku.

V slovenskej reči vydržiavané budú kázne 12., 13. a 14. septembra o 8. hodine večer v chráme sv. Augustina.

Ako kazatelia ustanovení sú nasledujúci:

P. Csambál, S. J. dr. Halmos opát, P. Danielik C. M.

Kto len môže, nech sa súčasťou na tejto veľkolepej oslave drahého Spasiteľa!

59. valné shromaždenie katolíkov Nemecka.

Nemeckí katolíci tohoročné valné shromaždenie od 11—15. augusta vydržiavali v meste Aachen, na hranici hollandskej a belgickej ležiacom. Mesto toto je veľkej historickej významnosti. Cisár Karol Veľký korunovaný bol, sídlil a pochovaný bol v tomto meste, ktoré od tej doby bolo korunovačným mestom cisárov nemecko-rimanskej ríše. Aachen od prastarých časov chýrne je aj ako milostné mesto. Zo všetkých končín sveta každoročne putovali tu katolíci aj z Uhorska, čoho znakom je, že v hlavnom sídelnom chráme Liebfrauenmünster po dnes nachodí sa skvostná prastará kaplnka uhorských katolíkov.

Od 10. augusta viac ako sto osobných vlakov dovážalo katolíkov do Aachenu. Robotníci, remeselníci, obchodníci, zväčša zastupitelia odborných organizácií dostavili sa pod zástavami a s bandami, pravotári, professori, učitelia prišli v obrovskom počte.

V nedeľu, 11. augusta predpoludním obrovské obecenstvo slyšalo sv. omšu v kostoloch, ktorých je v Aachene 42. Popoludní bol slávnostný pochod, v ktorom pod zástavami s hudbou tiahlo tridsaťtisíc neohrozených katolíkov ku priestoru Elisenbrunnen, kde na povýšenom mieste sedeli: predsedníci valného shromaždenia, jedenásť arcibiskupov, všetci nemeckí biskupi, biskup norvétsky a biskup z Chartuma. Pochod trval cez viacej hodín a po jeho zakľúčení nasledovali odborné shromaždenia na desiatich miestach. Obrovských rozmerov bolo shromaždenie vo veľkolepej budove kongressu, kde cirkevný predseda Müller v prvom rade vyslovil sústrasť nad odumretím kardinála Fischera, arcibiskupa kolínskeho, a za tým srdečnými slovami privítal prítomných.

Večer v miestnosťach «Festhalle» bola slávnosť privítania ku kongressu sa dostavivších. Na tejto slávnosti len vo «Festhalle» súčasťou sa 7000 katolíkov. Uhorsko pri všetkých nemeckých valných shromaždeniach už od dávna zastupujú: dr. Alexander Ernszt, pápežský komorník a hlavný správca Katolíckej ľudovej Jednoty, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár a redaktor «Alkotmányu» Béla Turi. Tohoto roku nemeckých katolíkov v mene Uhorska pozdravil P. Anton Butykay, predstavený budapešťského kláštora františkánskeho a jeho rečou vzbudil všestrannú pozornosť.

V pondelok, 12. augusta, po slávnostných službách Božích začaly sa verejné a zatvorené zasadnutia kongressu a porady odborných sekcií. V zasadnutiach vynesené boli uzavretia cieľom ochrany katolíckych škôl a zrušenia zákona namiereného proti Jezuitom na území nemeckej ríše.

V poslednom verejnom zasadnutí súčasťou sa všetci nemeckí arcibiskupi a biskupi a veľkolepé valné shromaždenie nemeckých katolíkov zakľúčili udelením požehnania.

Vyhodené milliony.

Jak ľahostajne, ba hlúpo vyhadzuje peniaze vojenská vláda Uhorsko-Rakúska, vysvitá z nasledovného prípadu.

Pred rokmi Krieghammer bol ministrom spoločnej armády. Naň bol poverený vývin vojska, ktoré, dľa náhľadu odborníkov, treba bolo sdokonalovať. Sdokonalenie toto z toho pozostáva, že by sa mal počet mužstva hodne povýšiť, k čomu ale je treba o pár sto millionov viac či na zbraň, či naorské «Nebojsa» (válečné parolode). Krieghammer s tým si chcel svoje meno zvečniť, že dal robiť nové kanóny, bez toho, že by k tomu bol mal splnomocnenie. Ba ani rozpočtu nemal, bo on to mlčky konal. Chcel totiž prekvapenie urobiť našej monarchii a tiež predbehnúť ostatné štáty s tými novomódnyimi kanónami.

Istý vojenský dôstojník vynašiel (aspoň on si myslel, že vynašiel) novú látku ku shotoveniu kanónov, a sice kvaný bronz. Vynález ukázal Krieghammerovi a rozprával mu o ňom

čarodejné bájky. Že vraj to je látka taká, akej ani nezná moderná technika. Z nej vyhotovené kanóny budú vraj prvé a najlepšie na svete. Krieghammer dal sa nahovoriť. Istotne dobre zaplatil patent vynálezu a hneď objednal pár tisíc kusov takých novomódnych kanónov, ktoré tuším sami od seba mali strielať. Krieghammer ani delegácii nevyzradil, aké prekvapenie chystá slávnej armáde Uhorsko Rakúska, ačpráve páni delegáti zvykli odhlasovať rozpočet ministra vojny. Krieghammer si myslel: «načo krik robiť s novými kanónmi, ešte by moju slávu iné štáty závideli a tajemstvo nových kanónov zradili mohli. Čo sa ale trov týče, tie ja obdržím bez toho, že by ich delegácia odhlasovala. Jednoducho odkážem rakúskemu a uhorskému financministrom: «bratku, pošli mi, ale zaraz, tolko a tolko sto millionov korún».

Tak sa aj stalo.

Fabriky vyhotovili nové kanóny. Lenže čo sa nestalo? Medzitým v daktorom chemickom laboratoriu vynalezli nový pušný prach, ktorý vybuší ohromnou silou. Krieghammer hneď rozkázal próby robiť s jeho novými kanónmi, čo ony vraj povedia na ten pušný prach. A čo dokázaly próby? To, že tie nové kanóny nestoja nič, bo nábitky z nového pušného prachu vyhotovené, na kusy dotrieskaly rúry kanónov. Krieghammer sa poškriabal za ušami, zateremtoval tak po husársky a bronzové nové kanóny odviezť dal do hajmáškérskeho vojenského skladu. Tie kanóny odpočívaly tam pod starými pokrovcami asi päť rokov. Tam sú ešte po dnes. Krieghammer zomrel a keby nebolo istého neznámeho vysokého vojenského dôstojníka, ktorý tajnosť nekďajšieho spoločného ministra vojny odhalil v jedných budapeštianskych novinách, nikto by nebol vedel, že kolké stá milliony vyhodil Krieghammer na také kanóny, ktoré veľa iba na to sú síce, aby za hračku slúžili malým deťom. Veď v Kruppovej fabrike lejú veľa oceľové kanóny, bo bronz je na nič.

Takto ubíja vojenská vláda národy monarchie. Národy tu nemajú chleba a vojenský minister predsa dere ich do poslednej kože a vyhadzujú milliony na rôzne darobnice. Bolo by už raz na čase, aby sa národy na nohy postavili proti takému zdieračstvu.

Ondrej Hladký.

Luteránske blbstvo.

Že ku akým hlúpostiam použijú istí luteránski novinári redaktorské pero, vidno z jedného chýru martinského «Nár. Hl.» Pod nadpisom «Niportský vyslanec mohamedánom» dočíta sa tam človek, že Franc Udvary nekďajš ľudácky vyslanec, pretože pri jeho peňažnom ústave dogazdoval, ušiel z krajiny a v Turecku prešiel na mohamedánsku vieru. «Na čo všetko je súci taký niportista», poznamená luteránsky «N. Hl.»

My neideme brániť a zastávať Udvaryho, lebo čo zrobil, je hriech, nad nímž súd mal vyniesť výrok. Zarovnak ani ľudová strana nemôže vziať zodpovednosť za jej nekďajšieho člena, ako nám nenapadne žiadať, aby Sv. Martinčania zodpovední boli za šalbiarstva, aké v Amerike páchal Rovnianek. Poľahky Udvaryho poznamenávame len tolko, že keď ho za vyslanca vyvolili, nikto nevedel o jeho manipuláciach, ba bol človek čistej ruky. A tak to, čo vykonal, iba predpojatý luterán môže pripisovať na farchu kresťanskej ľudovej strany. A luteráni také veci veľmi radi konajú, pretože nenávidia katolíkov. S týmto sme teda na čistom. Veď nielen ľudová strana mala neverného bankdirektora a panamistu. Tam sú Franc Sima, Gabriel Ugron, neodvisliaci. Ján Bokros, Michal Latkóci a celý rad liberálov. Pre týchto však nikto neobviňoval ich stranu. Luterán však rád je, keď môže katolíka kopnúť. Tak robí i martinský «Nár. Hl.» keď píše: «Na čo všetko je súci taký niportista».

Veď ale pohliadnime, na čo je súci «taký» luterán?

Keď Héderváry ostal ministerpredsedom, Milan Hodža a Julius Markovič pakovali a machlovali s tým pánom, len aby k mandátu prišli.

Hľa, na čo všetko je súci taký luterán? Zavesí na klinec národnarstvo, spustí si rukávy, ktoré si «Za tú našu slovenčinu» vyhrňal, a žobre mandát od vlády.

Tam je prípad Milana Ivánku. Pod koalíciou posúdený bol ten panko pre búrenie. Keď Héderváry vládu prevzal, vypisoval mu Ivánka listy a žobral o omilostenie. Pri tom mu pomáhali aj iní luteráni. Hľa, na čo je súci taký

luterán? V pezinskom okrese tuhým oppozicionárom a národniarom bol Ivánka, a hľa, Hédervárymu dlapu lízal, aby ho zo žaláravypustil.

Prosili by sme redakciu «Nár. Hl.», keby opísala, ako kortešovali istí luteráni v dolňokubínskome okrese za mungovca Jána Richtera, a ako sa namáhali v krupinskom okrese, aby ku mandátu prišiel šovinista, vztekľý mungo, nekďajší policajný hlavný kapitán a tiranský kráľovský komissár: Adalbert Rudnay. Aj to bol boj «za tú našu slovenčinu?» Hľa, na čo je súci taký luterán?

Ale dost. Znajúc krutosť, zafatosť, nenávisť a zlomyseľnosť luteránov, neidem sa ďalej zapodievať s tou špinou.

Neviem všakpochopiť, ako istí katolícki kňazia pripojiť sa mohli k luteránom a utvoriť s nimi politickú stránku, keď vopred museli vedieť, že luteráni tú stranu použijú len ku svojim cieľom a že hlavnou ich úlohou je, jednostajne urážať katolíkov.

Či by nebolo dobre, keby sa katolíci v jednu stranhu sdružili a so spojenou silou bojovali proti nepriateľom cirkvi?

Veru áno!

Katolík.

Dar ministra obchodu a premávky.

Ba ešte čo? Že vraj minister obchodu dary rozdáva! To je volačo neobyčajného. Veď naši ministri iba brať zvykli, dať nedajú nám chudobným daňujúcim občanom ničovúčko nič.

Nuž neideme hovoriť, že minister premávky ulavil naše farchy, ba značne ich povýšil. Každý z našich čitateľov vie, že železničné lístky (cestovné karty) zdražely. To je ten dar, ktorým nás potešil náš vzácny minister. Mungovia tolko peňazí premárnili a vláda pustila sa do takých trôv, že nestačilo zdrazenie petroleja, cigár, doháňu, liehu, soli atď., lež zdvihli aj cenu železničných lístkov. Je to veru neprijemný dar. Bez toho boli by sme sa obišli, veď i tak ledvy dýchame pod tlakom všeobecnej drahoty. Nuž ale mungovskí ministri tak šafaria a tak sa starajú o nás chudobných občanov.

Blahej pamäti Gabriel Baross, nekďajší minister, uviedol bol do života železničnú zónatarifu. Tento spravедlivý, múdry a čistých rúk

minister to chcel tým docieľiť, aby ľud lacno a čím viac cestoval. Aby rôzne výrobky a plodiny čo možno v najväčšom quantume sa dovážaly a vyvážaly, bo len tak vyvine sa obchod Uhorska. A dielo Barossove neostalo bez výsledkov. Hospodárstvo, obchod a premávka pozoruhodným krokom začaly postupovať tak, že keby Baross žil bol za dlhší čas, naše železnice zostavovaly by inakšiu súvahu. Baross zomrel. Hodným stal sa toho pomníka, ktorý pred východným nádražím v Budapešti postavila mu vďačná pamiatka.

Dielo Barossove zhubil a zhanobil Ladislav Beöthy, terajší minister premávky a obchodu. Tento zriedkavý mungovský politik zaiste si myslel: «Kto chceš cestovať po železnici, zaplať». Preto zdvihol cenu železničných lístkov. Domnieval sa totiž, že s tým zvýši dôchodok železníc, bo veď kto musí, bude aj včul cestovať, bárs to drahsie zaplatí. Nuž ale aj cestujúci si pomôžu, aby vyhli drahoty. A pomôžu si tak, že mnohí, ktorí predtým po prvej triede cestovali, uspokojia sa s druhou. Tí ale, čo cestovali po druhej triede, cestujú po tretej. Je pravda, že obetovali svoje pohodlie, pre svoj vačok však predsa volačo zgazdovali a tak minister premávky nedocielil to, čo chcel, keď zdvihol cenu železničných lístkov. Cestovatelia ale na každý pad sú pri tom ukrivdení. Kto zná pomery našich železníc, kto zná železničné osobníctvo a nezabudol ani na to, že po tretej triede akí pasažeri zvykli cestovať, ver' nezávidí tým, ktorých minister premávky prinútil, aby cestovali po tretej triede. Tá špina, ktorou sú tie vozne vždy preplnené, ten dym, to plvanie, od nehož dvíha sa človeku žalúdok, ten krik, tie oplzlosti, ktoré si mnohí pasažeri dovoľujú, veruže sú protivné vzdelanému cestovateľovi. Aj tomu by sa dalo odpomôcť, keby minister pre takýchto nevzdelaných cestovateľov štvrtú triedu zariadil tak, ako je to v Nemecku. Vozne štvrtej triedy zariadené sú tam tak, ako na tretej triede, aj cena je tá istá, len cestovatelia sa líšia. Vzdelanejší po tretej, čvarga však po štvrtej triede cestuje.

Už keď tí naši ministri toľké novoty uvádzajú do života, túto by ver' mohli prevzáť od Nemcov. Obecnstvo za to by im bolo povďačné.

Záhorský.

Preč s alkoholom!

K čomu vede opilstvo, ukazuje ten smutný pád, ktorý, dľa nemeckých novin, stal sa v Zychtove v Brandenburgu: V jednu minulú sobotu povstala tam v jednej krčme zvada medzi dvoma poliakmi. Počas tejto zvady Jozef Pavlovský vytiahol revolver a vyhrážal sa s ním spolurobotníkovi Zielenievicovi. Ten na to volal na zpitého Pavlovského: «Strel, jestli máš smelosť!» Pavlovský strelil dva razy a Zielenievic, ktorý oženil sa nedávno, trafený do prs, na mieste spadnul mrtvý. Druhého robotníka tiež trafila guľka do prs.

Z Paríža zase oznamujú: Chýrečný francúzsky vetroplavec Henry Jourdan stal sa 16. júla obetou jedného zpitého človeka. Na ulici napadol Jourdana jedon ožratý a poranil ho nožom tak ťažko, že vetroplavec o niekoľko minút zomrel.

V obci Soltvadkert v noci zpitý šiel domov mládenec Štefan László a zamknul sa v svojej izbe. Rodičom jeho bolo to podozrivé, že ráno nevstal v obyčajný čas. Klopali teda na dvere, vylámali ich a objavil sa im hrozný obraz. Syn popálený ležal na zemi mrtvý. Na tele mal samé popáleniny, tie ale neboly ťažké, zadusil ho dym. Zaiste zapálil si na cigaru, zaspal a ako celkom zpitý nezobudil sa ani vtedy, keď horiaca cigara zapálila mu šaty.

V obci Szikraalpár sedemročná dievča prenájomníka Franca Gábora našlo skovanú pálenku a vypilo ju. Vražedný nápoj medzi hroznými trápeniami malému dievčatu vyhasil život.

V satmárskom Tenéslaku bola svadba v dome Zoltána Cakó. Keď mládenci už hodne sa oslopali, Ladislav a Matúš Kostu napadli svojich hnevnikov Georga a Mikuláša Lendela a popíchali ich smrtoľne. Útočníkov chytili žandári.

K značnému zmenšeniu alkoholistickeho nebezpečenstva Gazdovský Spolok novohradskej stolice vyzval teraz všetkých pracudávajúcich, aby svojich robotníkov vyplácali nie v sobotu, lež v prvej polovici týždňa a nie pred sviatkom, lež po sviatku.

Marmarošská stolica vyniesla zase to spásiteľné uzavretie, aby krčmy zatvorené byly v nedeľu a vo sviatok. Keby neprotivilo sa to židovským záujmom, vláda potvrdila by to hneď,

tá ale nestará sa o ľud. Židovskí krčmári apelovali proti tomuto uzavretiu, ba pod vedením mungovských ablegatov chystajú sa i s deputáciou ísť k ministrom vnútra a peňažných záležitostí.

F. K.

POLITICKE CHYRY.

Reklámvlak.

Ako ide účtovať mungovský ministerpredseda.

Mungovské noviny cez celý týždeň nepísaly o inom, ako o účtovnej reči, ktorú mungovský ministerpredseda Ladislav Lukács 15. augusta povedal v Nagyenyede. Aby však účtovanie mungovského nisterpredsedu dobre vypálilo, v prvom rade na pisme vydaný bol prísny rozkaz všetkým mungovským krajinským vyslancom, aby na 14. augusta večer dostavili sa do hlavného mesta a ministerpredsedu odprevadili ku jeho účtovaniu. Aby však všetci tým väčšiu chuť dostali ku tomuto cestovaniu, v pisobnom rozkaze i to stálo, že cestujú s ministerpredsedom v osobitnom vlaku a postarané je o všemožné ich pohodlie. Znamená to tolko, že nielen darmo cestujú, lež dostanú jesť a piť, koľko chcú, môžu sa cez celú noc kartovať a zabávať, ako sa im ľúbi. Aby ale mungovskí vyslancovia dôkladne vedeli, v ktorej minute kde sa nachodí mungovský extravlak, poloúradný časopis zcela seriózne i to udal, že 14. augusta o 9. h. 25. m. pohne sa z východného nádražia, o 11. h. 15. m. dorazí do Szolnoku, o polnoci do Kisújszállasu, o 56 minút pozdejšie do Püspökladányu, o 1. h. 33. m. do Nagyváradu, o 2. h. 17. m. do Mezestelegdu, o 3. h. 39. m. do Csúcsi, o 5. h. 54. m. do Kolozsváru, a o 7. h. 11. m. do Nagyenyedu. K čomu maly slúžiť tieto podrobnosti? Mungovský ministerpredseda chcel snáď celej tej dlhej dráhy žandárov upozorniť, kde a kedy majú naň čakať? To nie, bo celý extravlak nabitý bol žandármi a detektívmi, lapajmi. Alebo snáď očakával Lukács, že na každej udanej stanici vítať ho budú panenky v bielom

rúchu? Nuž za modré oči Lukácsa veru ani kroka neurobí žiadna poctivá panenka. Že Lukács všetkým mungovským vyslancom rozkázal, aby ho odprevadili ku jeho účtovaniu, tomu sa dá rozumieť, bo veď ináč nebol by mal pred kým účtovať. Jeho volebný okres totiž, vzdor navádzania a napájania voličov, nevie sa odúševniť za jeho nezákonnosti a Tiszovu hrúzo vládu. K účtovaniu prišli notári, slúžnovci, zkrachovaná inteligencia a niekoľko dofatých voličov. Teda pred týmto obecnstvom a hrbou žandárov účtoval mungovský ministerpredseda. K tomuto veru nebol potrebný ten dlhočizný, osvetlený extravlak. Lukács ale, dľa mungovského zvyku, ku všetkému potrebuje reklamu. Bez obrovskej reklamy nebol by udržal ani jeho Triednu Lósovú Lutriu, ktorej direktorom bol cez viacej rokov. Lukács sa náležite rozumie reklame. Reklama bola aj jeho cestovanie k účtovaniu v osvetlenom extravlaku. Reklama bola, keď do Enyedu prišiel, ako indický maharadža, obklúčený 250 mungovskými otrokami, a reklama bola aj tá veľká hostina, ktorú dal po jeho účtovaní. Lenže každá reklama, nadovšetko podozrivej a bezcennej veci, koštuje hrozné peniaze. A ten osvetlený extravlak, na ktorom sa Lukács viezol ako indický maharadža, to šampanské víno, ktoré v tom vlaku vypili, tie vyberané drahé jedlá, ktoré tam zjedli jeho eunusi, mungovskí vyslanci, zaisie musí zaplatiť krajina. Chudoba musí platiť, aby mungovský ministerpredseda k jeho účtovaniu viezol sa, ako indický maharadža.

Aké volebné právo chcú dať ľudu mungovci?

Hovorí sa vôbec, že politika je pánske huncútstvo. Toto platí zvlášte o politike mungov. Dľa poloúradného časopisu nové volebné právo vybudované má byť na základe intelektuálneho censusa a volebné právo dostane ten, kto odobavil ľudovú školu. Majetkový census nebude zrušený, ale nebude siahať tak ďaleko, aby demokratický ráz volebného práva bol utlačený. Vek voličov vláda chce ustáliť medzi 24. a 30. rokom. Ohľadom domova najlepším riešením sa zdá, keď bude vyrieknuté, že volič v tej istej obci aspoň za jeden rok musí bývať. Poťahom na spôsob hlasovania vláda zamýšľa decen-

lisovanie hlasovania, a síce tak, aby sa hlasovanie dialo po veľkých obciach, po okresných notariátoch, v mestách ale po hlasovacích kruhoch a v jeden deň. Čistotu volieb vláda chce zabezpečiť tak, že návrh o volebnom práve zakáže všetky volebné trovy a cieľom zabezpečenia čistoty volieb ustanoví aj iné poriadky. Dotyčne tajnosti hlasovania vláda bude uvažovať ohľady cieľuprimeranosti, nezabúdajúc pri tom na to, aby volebná reforma bola skutočne demokratická a liberálna. Krem toho aj o novom podelení okresov chýstá sa osobitný nový zákon, ktorý spolu so zákonom o volebnom práve vstúpi do života, aby nasledujúce volby prevedené boli už na základe nového volebného práva a nového podelenia okresov.

Toto sú najnovšie figle mungovské o volebnej reforme. My však hovoríme: preč so všetkými figľami, dajte ľudu bez okolkov statočné volebné právo.

Aj to je účtovanie?

Mungovský vyslanec Andor Kozma minulý týždeň v Liptovskom Sv. Mikuláši účtoval pred notármi, slúžnymi a viacerými rychtármi. Aby sa mu vsak nič nemilého neprihodilo, obklúčený bol žandarmi. Volebné obecnstvo okresu zaiste nebolo zvedavé na účtovnú reč svojho ablegáta a preto neprišlo k jeho účtovaniu. Mungo Kozma však chytil sa rozumu, dal si napísať slovenský list, poslal ho svojim voličom a uverejnil ho aj v novinách mungovskou vládou vydržiavaných. V tomto liste, dľa mungovského zvyku, brýzga na opozíciu a prekrúca pravdu. Keby aspoň to bol uznal, že na tom pracoval, aby ľud o 400 millionov ročite viac porcie platil! Alebo keby sa bol osvedčil, že silou-mocou na tom pracoval a pracuje, aby slovenský ľud dostal všeobecné, priame, tajné hlasovacie právo po obciach! Nuž, pane Kozma, to neni účtovanie, čo ste Vy v Lipt. Sv. Mikuláši a Vaším otvoreným listom zpáchal. To je balamútenie slovenského ľudu!

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Z CUDZOZEMSKA.

Zriedkavé jubileum v Nemecku. Fridrich Alfreda *Krupp* svetochýrna dielňa na kanóny, ocelové kolajnice a stroje každého druhu, minulý týždeň 100-ročné jubileum svojho jestvovania slávila vo fabrickom meste Essen nad riekou Ruhr. V podnikoch *Kruppa* stále pracuje 70.000 robotníkov. Z príležitosti jubilea fabriku navštívil nemecký cisár Vilhelm II. i s ministrami a majiteľka svetochýrnej dielne Berta *Krupp* na pamiatku jubilea medzi robotníkov a na dobročinné ciele rozdeliť dala 14 millionov mariek. Každý robotník a zamestnaný dostal darom plat na jeden mesiac a okrem toho 50—500 mariek

Hrozné zemetrasenie v Turecku. V piatok, 9. augusta, ráno zemetrasenie zničilo mestá Gallipoli, Rodoslo a okolie. Hroznej katastrofe padlo v obeť vyše 1000 ľudských životov a viac tisíc ľudí je ťažko ranených. Na mieste zemetrasenia zo zeme vybúšil petrolej, ktorý sa zapálil, inde zas striekala k nevydržaniu horúca voda. Ubohé Turecko navštevujú všelijaké pohromy.

B E S E D N I C A.

Medzník.

Jano Bukový sotva že odložil lyžicu, pohol sa so svojim synom Jožkom, aby obzreli svoju rátu pod Mancovom. Lebo sa už dobre priberalo ku jary. Ako takto svietilo slniečko, takmer im bolo teplo hore chodníkom. Aj tie kožušky sa im akosi dolu pýtaly z pliec obidvom.

Bola nedela a tak vyzeralo, ako keby celé okolie v sviatočnom rúchu bolo oblečené. V tomto krásnom počasi pole už bolo slobodné od mrazu, ale vôňa fialiek sa ešte nemiešala do povetria.

— Ak takto potrvá, o jedno dva dni môžeme začať orať.

Jožko si veselo pohvizdával, tak ako sa to jednému mláďeneovi aj patrí.

— Tak sa zdá, že toho roku budeme mať dobrú úrodu.

— Tak sa zdá. Siatiny sa dobre ukazujú. Ale kto to môže vedeť, že aká nehoda nás môže stihnúť do jasene.

Jano Bukový zastal, aby si napchal do fajky. Práve boli na vrchu kopca, odkiaľ na všetky strany bol krásny výhľad. Dolu, pod kopcom, pri vrbinou obrúbenom potoku bola ráta gazdu Bukového. Radosť bola čo len poďať sa na tú utešenú tablu pšenice.

Dohán vo fajke sa akosi nechcel zapáliť. Len to praskotalo, ako keď surovú raždinu hodíme na vatru.

— Ale, čo že je toto za rohota, — šomral starý Bukový prtláčajúc dohán nechtom palca na pravej ruke.

— Pozrite že! Sused Hafura vás predbehol! — riekol Jožko, ukazujúc prstom pod Kánovec, kde sa pri ich ráte už skutočne černela čerstvo naoraná zem suseda Hafuru.

Starý Bukový si prítienil oči ľavou dlaňou, aby lepšie videl.

— Hm!

Nepovedal viac ani jedného slova, len zrýchlil kroky a svoj prísny pohľad neodvrátil od svojej ráty. Keď už boli tam, starému Bukovému sa hneď vyliala všetka žľ. Udrel syna po pleci a ukázal na krajnú brázdu suseda Hafuru.

— Vidiš... vidiš... ten zbojník odorol z mojej zeme!

Potom sa poponáhľal celkom blízko ku brázde, zohol sa a hľadal lanské znaky medze, medzi tým neprestajne preklínajúc Hafuru.

— Potiaľto je moje, akurátne potiaľto, — riekol s veľkým hnevom, — urobiac jeden krok na zoranej ráte suseda. — Ale ja vyhľadám pravdu, čo si nohy po kolená zoderiem! Tu musí byť kôl, ktorý som vlastnoručne zabil do zeme na medzi. Čítil som, že ten človek nechodí po spravodlivých cestách. Vedel som, že ma oklame, akonáhle len bude môcť. Ale si sa veru privčas radoval, kamarát! No mňa veru tak ľahko nechytíš! Ej, mňa veru tak ľahko neprevedieš!.. Mám toľko rozumu, že by som ešte aj tebe mohol požičať z neho. Veď ja prekrížujem tvoje praktiky... Tu ho máš, hľa! — zvolal natešený a zdvihol kus dreva z poranej zeme.

— Nie, zmýlil som sa. Toto neni on, ale tu má byť volakde. Neodídem, kým ho nenajdem. Ale potom bude viedeť ten zbojník, že čo bude nasledovať. A ešte sa tento človek opovážil myslieť, že si môj syn vezme jeho dcéru... Ty, Jožko, to ti hovorím, aby tomu bol koniec! Viac sa mi ani len neobzreš na ňu! Táto vec sa mi aj tak nikdy neľúbila. Neni tebe rovná, tak sa teda dľa toho drž od tohoto času.

A premeral Jožka s takým pohľadom, z ktorého sa dalo viedeť, že je otec pyšný na svojho syna.

— Taký mláďenec, ako si ty, dostane na každý prst aj desať dievčieniec! A veru inakšie, ako je Marka Hafurova... Nie dcéry takého zlodeja!... Čo sa diváš pred seba, ako čo by si ma ani nepočul? Hľadáj ten kolok, musíme ho najst!

Syn poslušne hľadal s otcom. Nohy im viazly do čerstvo naoranej lipkavej pôdy.

— Tu musí byť, tu kdesi som ho zabil!

Jano Bukový a jeho syn s nahnutým chrbtom hľadali ďalej. Slnce sa už blížilo ku západu a štiplavý večerný vetrik začal pohybovať holými vetvami stromov.

Jožko už sotva vedel zadržať slová na jazyku. Konečne sa osmelil:

— Hádám to ani neni tak, hádam sa mýlite. Sused Hafura je statočný človek...

Starý sa nazlostil.

— Čo? Že je ten statočný? Nuž a či je statočnosť takáto? Alebo hádam ja klamem? Čo? Nuž vieš, toto sa mi neopováž ešte raz povedať, lebo...

Na takéto výhražné slová syn zamíkol. Ale jeho duša bola veľmi pobúrená. Cítil, že sa tu deje veľká nespravodlivosť, ktorá aj jeho šťastiu hrozí nebezpečím.

Lebo veľmi miloval Marienku, tú peknú, štíhlú devu s lesknúcimi sa očami, ktorá sa len tak z pleca shovára s mládeňcami a zvlášte s ním, ale ktorá sa predsa vždy mnohosľubne usmiala naňho, keď spomínal pred ňou svoje úmysle.

Veď im vlastne ani nič nestálo v ceste. Obidvaja sú majetní a aj ináč veľmi pristanú jeden ku druhému. Len stari sa akosi neradi mali. Bol to hnev už dávny, taký, ktorý povstal z akejsi malej príčiny, že to nebolo hodné ani spomínať, ale ktorý potom rástol sám od seba, ako lavína sopky. Pravda je síce, že sa verejne nenapádali, ale kde len mohli, tam sa potom všade vyklulo šidlo z vreca. V žiadnej veci nikdy neboli na jednej strane vždy sa dohádali.

A že sa Marka a Jožko predsa len rozumeli, to bolo naozaj podivuhodné. Zvlášte preto, lebo za svojho detstva vždy boli zjavnými nepriateľmi. Nuž ale ani Jožko nebol len takým bársjakým šuhajom; tak sa vedel zabávať, tancovať, ako žiaden iný a pritom bol aj múdry a mal dobré srdce. Toto prezradzoval každý jeho pohyb, každý jeho skutok. V tanci sa o iné ani neobzrel a od Marky takmer odohnal ostatných mládeňcov. Mal silné ramená, nuž mohol to urobiť!

A teraz, pre takúto daromnicu má byť všetkému koniec? Potajomky si vzdychol, že by len tnašiel otec ten kôl. Alebo ak ho najde, keby ho našiel v poriadku, tam, kde ho zabil do zeme. Ale sa pre toto veľmi obával. Lebo od suseda Hafuru veru všetko vystane. Srdce mu stískalo, ako hľadal, ustavične len hľadal, ale sa mu tie čierne brázdy všetky len v jednu slievaly pred očima.

Jano Bukový neprestajne šomral. Nadával susedovi. Už začalo mrkať.

— Nuž teraz veru už darmo budeme hľadať, keď je večer. Ale ráno prideme s rýlom a motykami. Musíme ho na každý pád najst.

A pohli sa zpät do dediny. Večerný vetriček sa premenil na opravdový vietor, hrubé a čierne oblaky naháňajúce na nebi. Od dediny bolo už vidieť svetielka malých oblokov.

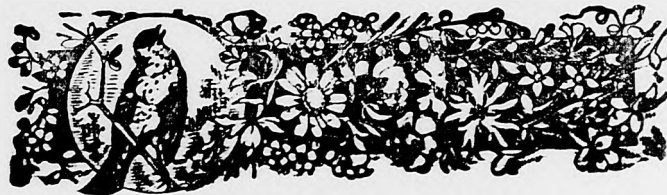
Jožko smutne, s raneným srdcom išiel za otcom. Na nič iné nemyslel, len na hroziace nebezpečie, ktoré akiste zaľahne na jeho šťastie. Celkom jasne cítil, že zajtrajší deň rozhodne jeho osud. Zasiahne mu do života, ako nejaká ruka, ktorá nemilosrdne zláme všetky výhonky krásneho štepu...

Pomaly zaľahla noc. Hviezdičky na nebi nebolo a dúl veľmi studený vietor. Starý Bukový zaspal, ale na oči jeho syna sen veru nesadol. Nespokojne sa prehadzoval v posteli z boka na bok a vzdychal. Viac hodín minulo, kým Jožkovi napadla jedna dobrá myšlienka. A potichu, opatrne, že mu len tak búchalo srdce, vstal z postele. Obliekol sa, nepozorovane sa vykradol z izby a pustil sa do tmavej noci...

Tamvon hvízdal vietor a uhaňal nesmiernou rýchlosťou ďalej. Pne stromov praskotaly a zlomené konáre lietaly v povetří...

Pod Mancovom na kraji ráty Bukových usilovne pracoval jeden človek. Ťažké údery padaly na spráchnelý kôl, ktorý na kraji zoranej pôdy vbíjal do zeme. Potom ho opatrne privalil mokrymi, lepkovými hrudami.

Jožko Bukový si rukávom košele utrel upotené čelo. A vietor len aj ďalej hvízdal svoju tajuplnú pieseň...

CHYRNÍK.

K eucharistickému svetovému kongressu vo Viedni. Ako z Viedne oznamujú, na slávnostnej processii eucharistického svetového kongressu 15. septembra o 10. hodine predpoludnim, nielen že celá vojenská posádka bude tvoriť kordon, lež týmto cieľom aj z Prešporka, Grázu, Wienerneustadtu a z iných miest prídu vojaci do Viedne, tak že kordon bude pozostávať z 50 tisíc vojakov. Dľa nariadenia ministerstva vojny tých vojakov, ktorí budú poslaní do Viedne a ktorí si 3 roky už vyslúžili, nie po skončení sa manévrov, lež len po eucharistickom kongresse pustia domov.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric po 3-týždňovom odpočinku v Reichenhalle, navštívil významnejšie mestá Rakúska a 8. augusta v najlepšom zdraví vrátil sa domov. V deň sv. Dominika, 4. augusta, po odbavení slávností do rehole mníšiek vstúpily: Helena Bónis zo Sátoraljauhelyu, Katarína Klein z Miszlócza a Anna Dziak z Bárca. S týmto spojené obrady v sprievode dojímavej reči previedol tunajší prior Pavel Paluscák. Ku svetovému kongressu eucharistickému, v mesiaci septembri vydržiavanému vo Viedni, z územia košického

biskupstva hlásia sa početní veriaci. Zo šárišskej stolice prihlásili sa do teraz z nasledujúcich farností: Prešov, Jernye, Keczerpeklén, Nyársardó a Szinnye. Ondrej Mihajla, duchovný tunajšieho nápravného ústavu, dostal faru obce Frics a na jeho miesto vymenovaný je Koloman Végh, na odpočinku farár z Ároktő, kňaz arcibiskupstva jágerského. — *Jászóvár*: Ondrej Balogh, kazateľ praemonštratský, po 22-ročnom blahonosnom účinkovaní v 40 roku života zomrel 3. augusta.

Chýry zo Spiša. Kézmarská štátna ľudová škola má stáť 155.000 korún. — Minister obchodu k rozšíreniu stoličnej telefonovej siete povolil 5000 korún štátnej podpory. Levočský remeselnícky spolok 21. júla slávil 25-ročné jubileum svojho jestvovania. Nápadné bolo, že vedúce kruhy mesta nesúčastnili sa na tej slávnosti, akoby opovrhly etihodný stav remeselnícky! — V Gelnici v jednu minulú noc na ulici zastrelil sa obuvnícky tovaryš Julius Miššák. — Gánovské kúpele dr. Jozef Ascher, lekár z Grácu, kúpil za 180.000 kprún. — V Popráde dľa uzavretia ministra peňažných záležitostí zariadená bude veľká továreň na soľ. — V Podhradí viacerí chcú mať nie občiansku školu (polgárku), lež elektrotechnickú školu. To by už malo smysel a bolo by osožné pre celú stolicu. — V Lubici samovraždu spáchal Ladislav Dravensky, obecný vojak levočského 85 pešieho pluku. — V Čarnej Gure utvorená je druhá r. k. učiteľská stanica. — V Starej Lubovni 27. júla na lúke zabil hrom 24-ročného mládenca Štefana Milčáka. — V Torisku zas 2. augusta zabil hrom tiež na lúke manželku levočského mestského hájnika Labudy. — V Levoči 4. augusta v noci zhorela jedna stodola. — V Odorine 4. augusta vypukol oheň, ktorému v obef padol dom Michala Rusnáka. — V letohrádku Püspökháza minulého týždňa sdržoval sa bulharský kráľ Ferdinand. — V Smokovcäch do minulého týždňa bolo 2917 kúpeľných hostí, tam letuje i spoločný minister vonkajších záležitostí gróf Berchtold, v Nižných Smokovcäch, kde sdržujú sa i arcikňažny Klotilda a Alžbeta, bolo 692 hostí, v Novovesských kúpeľoch 537 a v Tátravirág völgyi 257. — V Magure 3. augusta bola strašná búrka. V Mafašovcäch udrel hrom do kapličky, kde štyria chlapeci práve zvonili. 17-ročný mládenec Jozef Kuchta naskutku ostal mŕtvý. 10-ročného Mateja Gonzorčika a Antona Kuchtu ohlušilo; Gonzorčik nevládze teraz na nohy a Kuchta urazený je na bruchu; štvrtému chlapcovi, ktorý tiež tam bol, nestalo sa nič. Kaplička z vonku i vnútri veľmi je porúchaná. Na lehnickom chotári zabil hrom 23 oviec. — Pri Štrbskom Plese do minulého týždňa bolo 1731 hostí.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Katolícky kruh Rákócziho, 11. augusta usporiadal peknú letnú zábavu, na ktorej v značnom počte súčasťnilo sa obecnstvo mesta a okolia. Dľa štatističného výkazu z tunajšieho mesta vysťahovalo sa do Ameriky: roku 1904. 95. r. 1905. 182, r. 1906. 182, r. 1907. 228 a r. 1908. 75 ľudí. V tomto poslednom roku klesol teda počet vysťahovalcov. Do Ameriky ostatne i teraz darmo by sa bral

národ šárišský. Neni tam žiadnych zárobkov. Takrečený Vavrinčov jarmok lichvací odbavovavý bol 9. augusta. Lichva bola veľmi drahá. Ku vykladnému jarmoku 19. augusta, pre žatvu a surné poľné práce, dostavilo sa málo ľudu. Dr. Ján Juhász, lekár zubov, z prázdnin vrátil sa domov a znovu začal svoje uspasné účinkovanie. Tieto dni utvorili tu novú priemyselnícku banku, na čele ktorej stojá: barón Imrich Ghillány, krajinský vyslanec pracovnej, mungovskej strany, Mikuláš Kádás, kráľovskej tabule sudca na odpočinku, dr. Achill Baán, pravotár Katolíckej Jednoty a iní. Vo sviatok sv. Štefana I. apoštolského kráľa Uhorska vyše 100 členov poľského-uhorského Kruhu príde do Prešova, aby vrátili návštevu, ktorou pred dvoma rokami priatelia Poliakov poctili ich v Krakove a vo Lvove. Okrem Prešova navštívia aj Bardijov a okolie. Ku slávnostnému prijatiu poľských hostov v Prešove a v Bardijove robia veľké prípravy. — *Bardijov*: Tunajšie kúpele posiaľ navštívilo 2900 hostí: — *Kisszeben*: Tunajší a stoliční mungovci nijako nemôžu prežúť reč, ktorou krajinský vyslanec kresfanskej ľudovej strany Georg *Szmrecsányi* v Ludovom shromaždení 28. júla sekol im do živého. Pravda oči kole. Pán Georg *Szmrecsányi* mungovcom náležite vyčítal pravdu. Mungo všetko znesie, len pravdu nie. Tunajší mungovci pod tým, čo im povedal pán Georg *Szmrecsányi*, svíjajú sa ako hadi. Radi by sa vypomstif a už aj župana prosili o radu. Šťastie je, že sa nikto nenafaká takých mátoh, ako sú mungovci.

Letné sňahové víchry v Rusku. Vo viac krajoch Ruska v posledné dni zúrily sňahové víchry. V Kurdistanu napadlo sňahu na jeden meter. V obci Barduš zedusilo sa 200 oviec v sňahu. Na východných stranách Baikalského jazera narobil sňah ohromnej škody. V celom južnom Sibírsku veľká zima znivočila celú ovocnú a poľnú úrodu.

Proti založeniu odbornej organizácie. Z Iglova oznamujú, že krajinská organizácia železných a kovových robotníkov od viac rokov marne sa usiluje, aby na rimamuránskych fabrických osadách založila filiálky, z čoho pokladnica strany má dosiaľ asi polmilliona korún škody. V nedeľu, 4. augusta, zase v Korompe probovali, ale asi 600 robotníkov, ktorí na shromaždení boli prítomní, energicky sa ohradzovalo proti utvoreniu odbornej organizácie. Osvedčili sa, že sú spokojní so svojou mzdou, organizovanie ani dosiaľ nepotrebovali, ani na budúce ho potrebovať nebudú.

Sossula sa zem. Z veľkých Topolčian oznamujú, že pri stavbe priemyselnej železnice sossula sa zem a zasypala dvoch robotníkov, ktorých po namáhavej práci ešte živých vytiahli. Ale nešťastníci utrpeli také povážlivé úrazy, že sotva dostanú pri živote.

Katastrofa v bani. V prekvitajúcom pruskom meste *Bohum* 8. augusta predpoludním udala sa strašná katastrofa. V jednej šachte mestských kameno-uhelných bani o poldesiatej hodine vybušily baňské plyny. V horiacej bani zaviazlo 180 baníkov, cieľom zachránenia ktorých naskutku boly porobené poriadky. Zachránenie

nešťastných prizrnutých baníkov pre nesmiernu páliťnosť bolo veľmi obtížne. Katastrofa vyžiadala v obeť 103 ľudských životov, krem toho dvaja baníci boli nebezpečne a 23 ľahšie ranení. Minister obchodu a westfalský gubernátor prišli do Bohumu a z cisárovho poverenia baňskej spoločnosti a rodinám nešťastne zahynuvších baníkov vyslovili sústrasť. Miesto katastrofy na druhý deň navštívil i sám nemecký cisár Vilhelm II.

Zabil ich hrom. V Udvarde a na okolí 5. augusta popoludní bola veľká hrmavica. Na perrone železničnej stanice krátko pred 7. hodinou večer zabil hrom tamojšieho kaplána Vendelína Palika a salézijský mních Franc Galba utrpel povážlivé otrasenie modzgov. Službu konajúci železničný úradník a manželka náčelnika stanice boli ľahšie ranení.

Úplnú uctu zaslúži také pokračovanie, aké ctení čitateľa najdu v liste baróna Leva Freytagh-Loringhofen, krajinského radcu, vezelského rytierskeho radcu skutočného štátneho radcu ruského (Arensberg, Kommandantenstrasse 5. Ostrov Ósel, gubernia Livland.) List tento zneje nasledovne: «Ohľadom mojich bližných považujem si za prísnu povinnosť, kde len možno vrele odporúčať výtečný Fellerov Elsa Fluid. Istého priateľa mojho zo žiackej doby, ktorý prítomne lekárom je v Petrohrade, upozornil som na tento výtečný liek a druhého petrohradského lekára, ktorý udržuje tu piesočné kúpele, odporúčaním Fellerovho Elza Fluidu oslobodil som od ostreho lúpania v pleciah. Týmto lekárom nemohly pomocť ich vlastné lieky. Fellerov Elsa Fluid pri nemocných upotrebuje aj istý lekár západného Pruska v meste Dancigu. Ku blahu mojich bližných prajem teda čo možno najrozsiahlejšie rozširovanie tohoto zvláštneho dorobu a zaslúženej slávy jeho dorábateľovi.» Cena jedného tucta flášiek na prábu 5 korún franko. K objednaníu u V. Eugena Felleru lekárnika, Stubica, Kostolná ulica 18. č. (Záhreb. st.)

Lacná pálenka. Novosadský obchodník s liehom žid Reiner oznámil tamojšej policii, že jeho kundšafti, ktorým na vidiek na lodiach posielala lieh v sudoch, všetci sa ponosujú, že v sudoch namiesto objednaného liehu dostanú vodu. Z vyšetrovania vysvitlo, že na lodiach pracujúci robotníci zátku sudov vyrazia zo sudov, vytiahnu si pálenky a sud dolejú vodou. Policia ôsmich nádenníkov zatkla.

Pešbudínsky Katolícky Delnícky Kruh 20. aug. r. 1912 k ucte sv. Štefana prvého kráľa uhorského účasť bude brať v sprievode držanom v Budine. Z tejto príležitosti vyzývame všetkých slovenských katolíkov, ktorí i z vidieku poprichodia, aby sa v spomenutý deň o pol 6. hodine ráno čím vo väčšom počte súčasťnili v Jozefovskom farskom kostole, odkiaľ sa slovenská processia pohne pod kruhovou zástavou o pol 6. hodine ráno. Po vybavení slavnosti vrátíme sa zpät do kruhovej miestnosti (Práter-u. č. 6.). Riaditelia sprievodu: Ján Krajčí a Andrej Kocián.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Sodpovedné osvedčenie obsahuje list, ktorý barónka Helena Freytagh-Loringhofen, rodená barónka Buxhoeveden, Görzcorso, Verdi 36, lekárnikovi V. Eugenovovi Fellerovi poslala a v ktorom doslovne stojí: Za zvláštne zadosťučinenie považujem, že v prilohu poslať vám môžem dopisničku známej spisovateľky: Paul Maria Laccroma, patrične Marie Egger Schmitzhause, dôkazom toho, že V. Eugena Fellerov domáci liek zas má viacej o jednu oduševnenú rozširovateľku. Liek tento vôbec známy k dostaniu je u lekárnika V. Eugena Felleru, Stubica Kostolná ulica 18. (Zahr. st.) 12 malých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne flášky za 5 korún franko. Neškodí z tohoto zvláštneho lieku stále držať v dome malú zásobu.

Cteným čitateľom k poučeniu nech slúži nasledujúci list kniežata Jozefa Rohana zo Schottwienu: «Upotrebovanie Elza-fluidu prevyšuje všetko očakávanie; mne a mojim známym veľké služby preukázalo upotrebenie Elza-fluidu a Elza-piluliek. Liek tento účinkuje zvláštne proti boleniu hlavy, zubov, drieku, očí, proti lámke, pakostnici atď. Preto aj tento liek nevyhnutne potrebný je v každej domácnosti.» Kto z et. čitateľov pokus chce urobiť s týmto liekom, za 5 korún dostať ho môže franko u dorábateľa V. Eugena Felleru, dvorného lekárnika Stubica, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Zahr. stol.)

HOSPODÁRSTVO.

Opravenie roli pieskom a hlinou.

Jedon z najľahších a každému gazdovi prístupných prostriedkov zlepšenia pozemkov je piesok a hlina. Tieto zeminy pozná síce každý aj ten najslabší gazda na prvý pohľad, ale málo ktorému je známé, že ony veľmi výborne na seba účinkujú, keď sú spolu, čo v gazdovstve taktó vyslovujeme: piesok opravujeme hlinou a hlinu zlepšujeme pieskom. Už sama ruka božia chcela gazdov na tento pomer hlíny a piesku akoby upozorniť; lebo kde je ložisko hlíny, tam neďaleko najdeme aj piesok, a naopak. Piesok a hlina samé o sebe majú síce zvláštne prednosti v hospodárstve, že niektoré rastliny dobre rastú v hlinastej, iné zase v piesočnatej pôde; ale pomiešaním oboch zemín dostaneme znamenitú, pre všetky rastliny vhodnú a úrodnú pôdu a túto opravu teda v rukách máme. Dia všestranných gazdovských zkúseností počíta sa ku oprave jednej alebo druhej zeminy 20 obyčajných (na pár volov alebo koní) vozov pod jednu prešporskú mericu, čili 600 láchetrov. Alebo ináč: vyvezením 20 vozov hlíny a jej náležitým rozhádzaním po piesočnatej, ku pr. pod

jednu prešporskú mericu, mieru veľkej role, premeníme jej povahu tak znamenite, že by sme v nasledujúcej úrode svoj starý pozemok ani nepoznali. Pomiešanie však najdokonalejšie bude vtedy keď na hlinu navozíme toľko piesku, alebo na piesok toľko hliny, aby vrchná vrstva pôdy, takzvaná ornica, z obidvoch zemín rovnako veľa mala. Najprihodnejší čas ku takýmto opravám je suchá, mierna jaseň, lebo zamrznutú hlinu ťažko je kopaf.

O pôsobení jednej zeminy na druhu poznamenávame nasledovné:

Keď piesok navozíme na hlinu, on zmierňuje prirodzenú jej chladnosť; otvára ju, aby vlaha a povetrie pohodlnejšie do nej prenikaf, hlinu rozmrviť a látky k výžive rastlín potrebné rozložif sa mohly. Okrem toho ale aj mimoriadne ťažkosti orania a bránenia v čistej hline odstraňuje. Keď naproti tomu piesočnatú pôdu s hlinou pomiešame, bude sa piesok lepšie držaf pohromade a tak ani dážďovú vodu neztratí tak skoro, od suchých vetrov tak veľmi trpeť nebude a silu hnoja bez úžitku «nezožerie», to jest do povetria nevpustí.

Odporúčame našim gazdom tento jednoduchý spôsob zlepšenia piesočnatých alebo hlinastých rolí a presvedčia sa, že ku podivu úrodnosť pozemkov napomáha.

DOPISY.

Z Prievídze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejníť tieto riadky v našom milom «Krešťane».

Čo sa uverejnilo v tom sulanskom dopise, že veľkopolčiansky slúžny Lojzo Markovics žmurká sem, na Prievídzu: náš slobodný murár hl. slúžny, Dolfo Abafi, v tak úzkostných rozpakoch sa hombála, že ešte aj v noci sa mu o tom sníva, čože bude vtedy s ním? kamže sa on podie? Nuž neboj sa, náš drahý Dolfičko, postarajú sa ešte aj o teba tí o nebo tak málo stojáci liberálni pobeňajú, ku ktorým láska prechovávaná tak rozpaľuje srdce tvoje a rozdáva tvoje pľúcne mechy, kedykoľvek prichádza, ach, tá šťastná doba voľby. A ty si aj tak taký boháč, ako medzi chrobákmi roháč, že o službu stoličnú veľmi nestojíš. Je pravda, žebyti aj zle padlo z Prievídze sa vzdialif, lebo by si sa musel odtrhnúť od poriadneho kresťana Kolomana Brestyenzkyho, o ktorom si sa sám bol opätne osvedčil, že takého vyslanca, tak zdarne účinkujúceho ani v desiatich stolicách nenajdeš. No pán Brestyenzky nebude za tebou banovať, lebo dobre vie, že tebe je vzácnejší Lojzo

bojnicky, nežli poriadni ľudáci. — Ináče je teraz u nás ticho; a čože by aj nebolo, keď je už po voľbe, ktorá dokázala, jak špatne tu stojí a či sedí vec od cirkve prekliateho liberalismu.

Ján Veselý.

***

Stará Lubovňa (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tento dopis uverejníť v našom milom «Krešťane».

Rimsko-katolícky učiteľský spolok lubovenského okolia, ku ktorému i magurskí učiteľia prislúchajú, v Starej Lubovni vydržiaval svoje tohoročné valné shromaždenie. Prítomní boli tam 24 učiteľia, 3 učiteľky a 6 duchovní.

Pred zasadnutím bolo zvyklé «Veni Sancte» a sv. omša. Shromaždenie otvoril starolubovenský dekan-farár Ján Csumitta, ako predseda spolku, ktorý pozdravil údov v mene b. Srdeca Ježišoveho a prosil ich, aby boli svorní vo všetkom a pridržali sa verne sv. cirkve. Vzornú prednášku o dlžobnom liste držala Emma Sterbák, učiteľka zo Sádku. Jej prednáška bola pochválená. Richvaldský učiteľ Jozef Oravec a malolomnický učiteľ Alexander Patrik držali prednášku o tom, že jako sa má chovať katolícky učiteľ proti terajším proticirkevným nápadom. Spolok obidvoch odmenil 20—20 korunami za ich pekné práce. Prednášky mali ešte i hanušovský učiteľ Michal Mellega o vyučovaní v ručnej zbehlosti, vyšnoružbachský učiteľ Vilhelm Wengrický a vyšnolapšanský učiteľ Anton Kosztelnik zase o tom, že čo má robiť učiteľ v škole, aby povzbudil deti ku vždy väčšej usilovnosti. Tým trom vyslovilo sa zápisničné podakovanie.

Nasledovala zpráva o majetkovom stave spolku; spolok má teraz majetku 2791 korún. Predseda oznámil, že Anton Beszkid, ablegát lubovenského okresu, vstúpil do spolku, ako zakladajúci člen. Podpredseda spolku Ján Fabián Szlovik, učiteľ podolinský, povedal veľmi krásnu, hlboko premyslenú reč. Vysvetlil, v čom pozostáva kresť. sociálny oddiel kat. učiteľov; rečnil o povolání učiteľa a líčil smutný stav učiteľstva, ktoré už zunovalo prázdne chvály. Spolok na jeho návrh uzavrel, že vstúpi do kresť. sociálneho oddielu katolíckych učiteľov.

Shromaždenie na návrh Fabiána Szlovik vyneslo nasledujúce uzavretia:

1. Všetci učiteľia nech majú rovnú plácu so štátnymi úradníkmi podobnej vzdelanosti.
2. Organistský dôchodok nech sa neráta do učiteľského platu.
3. Učiteľky nech tak veľkú plácu majú, ako učiteľia.
4. Počet služebných rokov nech sa zníži zo 40 na 35.

Shromaždenie i to uzavrelo, aby v usrozušení s duchovenstvom vypracované bolo spoločné memorandum k rovnému sriadeniu štóly a poslalo sa osvietenému pánu biskupovi. K vypracovaniu toho prípisu vyslaní

sú dvaja farári a dvaja učítelia. Na tom zasadnutí vyvolené bolo i nové úradníctvo. Predsedom, ktorého vymenuje osvietený pán biskup, je i naďalej starolubovenský dekan-farár Ján Csumitta, podpredsedom znovu stal sa J. Fabian Szlovik, učiteľ podolinský, zápisníkom Hufnagel, učiteľ starolubovenský, pokladníkom Joz. Zatloukál, učiteľ podolinský; do výboru vyvolení sú: Kacsur a Frank zo Starej Lubovne, Kollay z Gňazd, Lazarovits z Mafašoviec, Oravec z Richvaldu, Gutasi z Tripša a Kosztelnik z Vyšných Laps.

Budúcoročné shromaždenie má byť v Mafašovciach. Vypracovať sa majú nasledujúce dva predmety:

1. Jakým spôsobom môže obsiahnuť učiteľ, aby pokolenie na neho sverené stalo sa zákon uctiacim, svoje ústavné právo statočne konajúcim, pravým vlastneckým občianstvom?

2. Čím môže si učiteľ svoju auktoritu zabezpečiť alebo ztratíť?

Po zasadnutí v «Korune» bol spoločný obed. Veľmi nápadné bolo, že nikto sa neukázal zo starolubovenských úradníkov.

F. K.

***

Od Braniska (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto pár riadkov v našom «Krestane».

Na Branisku nachádza sa takzvaná Diabolská diera. O pôvode toho mena rozpráva tamojší ľud nasledovnú bájku: V starodávnych dobrých časoch stalo sa, že malý vodný mlyn poľanovského mlynára vypovedal službu, bo v potoku veľmi upadla voda. Zarmútený mlynár vyšiel na Branisko a spustiac sa dolu, pozrel chytré tečenie potôčka. Keď tak v myšlienkach zahrúžený kráčal, objavil sa pred ním naraz jeden mladý človek, ktorý opýtal sa ho: «Čože sa rmútiš, mlinára? Hejže preto, že máš málo vody a nemôžeš mlet?» Potom pokračoval: «Počuj len, ja ti viem spomôcť, keď mi slúbiš, že mi dáš, čo máš doma a o čom nevieš». Mlynár pristal na to a vrchný potok, berúc svoju cestu k veľkej skale pod veľkým vrchom, tiekol ďalej do Poľanoviec a od toho času tak teče i dnes. Kým sa mlynár s diablom shováral, bo to bol on, stala sa vo mlyne veľká vec, mlynárka porodila chlapčeka. Keď mlynár domov prišiel, rozprával, aká zvláštna vec stala sa s ním a povedal, že pre chlapca pride jeden mladý človek, ktorý býva v doline za vrchom a ktorý má takú moc, že rozkázal potoku, aby tiekol cez skalú do Poľanoviec a že mlyn teraz bude mať dosť vody, ale nebude mať mladého gazdu, bo dieta musí odovzdané byť tomu mocnému človekovi. O polnoci v celej uniforme prišiel diabol do mlyna a vzal malého chlapca.

Skúmateľ.

Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»

Rozmary a Žarty.

Škodoradosť je hriech, niekedy škodoradosť je i dobrá, nakoľko učí nás, ako sa má robiť, aby na našej škode neradovali sa druhí. Často škodoradosť viac pomáha, než dobrosrdečné napomínanie.

*

Tak teda, za blaho nášho slovenského národa budeme v mene božom nadávať aj ďalej. Tak to aspoň vyzerá, bo ľud je ešte vždy hračkou v rukách niektorých našich povolanejších, ale nevyvolených komediantov.

*

Dnes prišla do módy hymna «Kto za pravdu horí», práve tam, kde nikto za pravdu nehori.

*

Každý pyšný človek je vraj sprostý. Ja to nedopustím, lebo ja som pyšný, že som Slovak, ale sprostým nemusím byť.

*

Pod lacným a čistým perkalom nachodí sa viac dobrých sídc. než pod hodbabom a šperkami.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet».

Odkazy redakcie.

Dopisovateľ P. Pekne ďakujeme. Porúčame sa do ďalšej lásky.

J. O. O. Váš mungovský poslanec ešte vždy mlčí? Tiaži sa mu účtovať? Snáď sa presilil, keď zo snemovne vyhadzoval opozíciu?

Š. Z. N. Rozširujte Katolícku Ludovú Jednotu. V každej rodine nech usilovne čítajú jej sošity a letáky, ktoré riadnym členom posiela zdarma.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestan číta a predpláca len «Krestana».

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 13. augusta.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 23:10—23:75
» stolnobelohradská, nová	« 22:95—23:55
» peštianska, nová	« 23:00—23:65
« banátska, nová	« 23:45—24:25
Proso	« ————
Raž prvotriedna	« 21:25—21:45
« druhotriedna	« 21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny	kor. 20:40—21:00
Ovos prvotriedny	kor. 19:40—19:80
« druhotriedny	« 19:00—19:20
Kukurica	« 18:30—18:60
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 200:00—210:00
« lucerna	« 110:00—136:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20
č.		7	7½	8			
K.		14:80	13:80	10:40			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 12:00—12:26
« hrubé	« 12:00—12:20
Fazula veľká biela	« 22:00—23:00
Fazula strakavá	« 25:00—26:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« ————
« ružové	« ————
« žlté	« ————
Hrach lúpaný	» 30:00—32:00

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného éinovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 120 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho sbotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdňovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. Arthur Wollner Lobes 135., pri Pilsen (Cechy.) Podrobný cenník zdarma.

A vonatok indúlása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1912. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	honnan																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
<table border="1"> <tr> <th colspan="10">Délélőtt</th> <th colspan="10">Délután</th> </tr> <tr> <td>154</td><td>5:05</td><td>sz. v.</td><td>Vác</td> <td>110</td><td>5:15</td><td>gy. v.</td><td>Wien</td> <td>164</td><td>12:05</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>108</td><td>2:30</td><td>gy. v.</td><td>Wien</td> <td>172</td><td>1:05</td><td>«</td><td>Lajosmizse, Kecskemét</td> <td>140</td><td>3:55</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>152</td><td>5:15</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>142</td><td>5:20</td><td>sz. v.</td><td>Szob</td> <td>714</td><td>12:10</td><td>«</td><td>Szeged</td> <td>120</td><td>2:35</td><td>sz. v.</td><td>Galánta</td> <td>140</td><td>3:55</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>122</td><td>5:25</td><td>«</td><td>Ersekújvár</td> <td>724b)</td><td>5:40</td><td>«</td><td>Cegléd</td> <td>702</td><td>11:30</td><td>exp. v.</td><td>Bukarest, Konstantinápoly</td> <td>702</td><td>11:30</td><td>exp. v.</td><td>Bukarest, Konstantinápoly</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>718</td><td>5:40</td><td>«</td><td>Szeged, Szolnok</td> <td>176</td><td>5:50</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>4002</td><td>5:55</td><td>sz. v.</td><td>Esztergom déléltőtt</td> <td>4002</td><td>5:55</td><td>sz. v.</td><td>Esztergom déléltőtt</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>4102</td><td>6:00</td><td>«</td><td>Esztergom</td> <td>128</td><td>6:00</td><td>«</td><td>Párkány-Nána</td> <td>4004</td><td>8:54</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>4004</td><td>8:54</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>156</td><td>6:20</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>724a</td><td>6:10</td><td>«</td><td>Cegléd</td> <td>4006</td><td>12:15</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>4006</td><td>12:15</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>6502</td><td>6:35</td><td>«</td><td>Lajosmizse, Kecskem.</td> <td>144</td><td>6:15</td><td>«</td><td>Nagyvaros</td> <td>4040</td><td>2:11</td><td>«</td><td>Piliscsaba «</td> <td>4040</td><td>2:11</td><td>«</td><td>Piliscsaba «</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>102</td><td>6:50</td><td>k. ost. ex. v.</td><td>Wien, Páris, Ostende</td> <td>724</td><td>6:35</td><td>«</td><td>Cegléd, Ócsa</td> <td>4012</td><td>6:13</td><td>«</td><td>Dorog «</td> <td>4012</td><td>6:13</td><td>«</td><td>Dorog «</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>506</td><td>7:00</td><td>gy. v.</td><td>Segesvár, Stanislau</td> <td>4114</td><td>6:40</td><td>«</td><td>Esztergom</td> <td>4016</td><td>11:03</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>4016</td><td>11:03</td><td>«</td><td>Esztergom «</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>174</td><td>4:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> </tr> <tr> <td>1402</td><td>7:05</td><td>«</td><td>Zsolna, Berlin</td> <td>726</td><td>6:45</td><td>«</td><td>Cegléd, Szolnok</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>104</td><td>7:55</td><td>«</td><td>Nagyszombat, Wien</td> <td>1406</td><td>6:50</td><td>gy. v.</td><td>Pozsony, Zsolna, Berlin</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>158</td><td>8:00</td><td>sz. v.</td><td>Dunakeszi-Alag</td> <td>130</td><td>6:55</td><td>sz. v.</td><td>Párkány-Nána</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>708</td><td>8:10</td><td>gy. v.</td><td>Orsova, Bázias</td> <td>178</td><td>7:10</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>712</td><td>8:40</td><td>sz. v.</td><td>Temesvár, Karánseb.</td> <td>180</td><td>7:20</td><td>«</td><td>Vác</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>134</td><td>8:45</td><td>«</td><td>Nagyvaros</td> <td>728</td><td>7:35</td><td>«</td><td>Cegléd</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>4104</td><td>9:05</td><td>«</td><td>Esztergom</td> <td>6508</td><td>7:40</td><td>«</td><td>Lajosmizse</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>114</td><td>9:15</td><td>«</td><td>Wien, Berlin</td> <td>710</td><td>8:05</td><td>«</td><td>Bukarest, Bázias</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>160</td><td>9:40</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>132</td><td>8:10</td><td>«</td><td>Párkány-Nána</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>162</td><td>11:00</td><td>«</td><td>Rákospalota-Ujpest</td> <td>182</td><td>8:20</td><td>«</td><td>Dunakeszi-Alag</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>6504</td><td>11:10</td><td>«</td><td>Lajosmizse, Kecskem.</td> <td>1408</td><td>8:40</td><td>«</td><td>Zsolna, Berlin</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>138</td><td>11:35</td><td>«</td><td>Nagyvaros</td> <td>118</td><td>9:30</td><td>«</td><td>Wien, Páris</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>730</td><td>11:55</td><td>«</td><td>Cegléd</td> <td>502</td><td>9:35</td><td>gy. v.</td><td>Bukarest, Stanislau</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>116</td><td>12:00</td><td>«</td><td>Wien</td> <td>184</td><td>10:00</td><td>sz. v.</td><td>Dunakeszi-Alag</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>706</td><td>10:15</td><td>gy. v.</td><td>Szeged, Bázias, Bukarest</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>720</td><td>10:50</td><td>sz. v.</td><td>Kiskunfélegyháza</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>4116</td><td>11:10</td><td>«</td><td>Esztergom</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>902</td><td>11:20</td><td>k. o.</td><td>Belgrad, Konstantinápoly</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>702</td><td>11:30</td><td>exp. v.</td><td>Bukarest, Konstantinápoly</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td>146</td><td>11:35</td><td>sz. v.</td><td>Nagyvaros</td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> <td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>																				Délélőtt										Délután										154	5:05	sz. v.	Vác	110	5:15	gy. v.	Wien	164	12:05	«	Rákospalota-Ujpest	108	2:30	gy. v.	Wien	172	1:05	«	Lajosmizse, Kecskemét	140	3:55	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	152	5:15	«	Rákospalota-Ujpest	142	5:20	sz. v.	Szob	714	12:10	«	Szeged	120	2:35	sz. v.	Galánta	140	3:55	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	122	5:25	«	Ersekújvár	724b)	5:40	«	Cegléd	702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	718	5:40	«	Szeged, Szolnok	176	5:50	«	Rákospalota-Ujpest	4002	5:55	sz. v.	Esztergom déléltőtt	4002	5:55	sz. v.	Esztergom déléltőtt	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	4102	6:00	«	Esztergom	128	6:00	«	Párkány-Nána	4004	8:54	«	Esztergom «	4004	8:54	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	156	6:20	«	Rákospalota-Ujpest	724a	6:10	«	Cegléd	4006	12:15	«	Esztergom «	4006	12:15	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	6502	6:35	«	Lajosmizse, Kecskem.	144	6:15	«	Nagyvaros	4040	2:11	«	Piliscsaba «	4040	2:11	«	Piliscsaba «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Páris, Ostende	724	6:35	«	Cegléd, Ócsa	4012	6:13	«	Dorog «	4012	6:13	«	Dorog «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	506	7:00	gy. v.	Segesvár, Stanislau	4114	6:40	«	Esztergom	4016	11:03	«	Esztergom «	4016	11:03	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	1402	7:05	«	Zsolna, Berlin	726	6:45	«	Cegléd, Szolnok																	104	7:55	«	Nagyszombat, Wien	1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Zsolna, Berlin																	158	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	130	6:55	sz. v.	Párkány-Nána																	708	8:10	gy. v.	Orsova, Bázias	178	7:10	«	Rákospalota-Ujpest																	712	8:40	sz. v.	Temesvár, Karánseb.	180	7:20	«	Vác																	134	8:45	«	Nagyvaros	728	7:35	«	Cegléd																	4104	9:05	«	Esztergom	6508	7:40	«	Lajosmizse																	114	9:15	«	Wien, Berlin	710	8:05	«	Bukarest, Bázias																	160	9:40	«	Rákospalota-Ujpest	132	8:10	«	Párkány-Nána																	162	11:00	«	Rákospalota-Ujpest	182	8:20	«	Dunakeszi-Alag																	6504	11:10	«	Lajosmizse, Kecskem.	1408	8:40	«	Zsolna, Berlin																	138	11:35	«	Nagyvaros	118	9:30	«	Wien, Páris																	730	11:55	«	Cegléd	502	9:35	gy. v.	Bukarest, Stanislau																	116	12:00	«	Wien	184	10:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag																					706	10:15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest																					720	10:50	sz. v.	Kiskunfélegyháza																					4116	11:10	«	Esztergom																					902	11:20	k. o.	Belgrad, Konstantinápoly																					702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly																					146	11:35	sz. v.	Nagyvaros																
Délélőtt										Délután																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
154	5:05	sz. v.	Vác	110	5:15	gy. v.	Wien	164	12:05	«	Rákospalota-Ujpest	108	2:30	gy. v.	Wien	172	1:05	«	Lajosmizse, Kecskemét	140	3:55	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
152	5:15	«	Rákospalota-Ujpest	142	5:20	sz. v.	Szob	714	12:10	«	Szeged	120	2:35	sz. v.	Galánta	140	3:55	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
122	5:25	«	Ersekújvár	724b)	5:40	«	Cegléd	702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
718	5:40	«	Szeged, Szolnok	176	5:50	«	Rákospalota-Ujpest	4002	5:55	sz. v.	Esztergom déléltőtt	4002	5:55	sz. v.	Esztergom déléltőtt	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
4102	6:00	«	Esztergom	128	6:00	«	Párkány-Nána	4004	8:54	«	Esztergom «	4004	8:54	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
156	6:20	«	Rákospalota-Ujpest	724a	6:10	«	Cegléd	4006	12:15	«	Esztergom «	4006	12:15	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
6502	6:35	«	Lajosmizse, Kecskem.	144	6:15	«	Nagyvaros	4040	2:11	«	Piliscsaba «	4040	2:11	«	Piliscsaba «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
102	6:50	k. ost. ex. v.	Wien, Páris, Ostende	724	6:35	«	Cegléd, Ócsa	4012	6:13	«	Dorog «	4012	6:13	«	Dorog «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
506	7:00	gy. v.	Segesvár, Stanislau	4114	6:40	«	Esztergom	4016	11:03	«	Esztergom «	4016	11:03	«	Esztergom «	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest	174	4:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
1402	7:05	«	Zsolna, Berlin	726	6:45	«	Cegléd, Szolnok																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
104	7:55	«	Nagyszombat, Wien	1406	6:50	gy. v.	Pozsony, Zsolna, Berlin																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
158	8:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag	130	6:55	sz. v.	Párkány-Nána																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
708	8:10	gy. v.	Orsova, Bázias	178	7:10	«	Rákospalota-Ujpest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
712	8:40	sz. v.	Temesvár, Karánseb.	180	7:20	«	Vác																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
134	8:45	«	Nagyvaros	728	7:35	«	Cegléd																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
4104	9:05	«	Esztergom	6508	7:40	«	Lajosmizse																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
114	9:15	«	Wien, Berlin	710	8:05	«	Bukarest, Bázias																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
160	9:40	«	Rákospalota-Ujpest	132	8:10	«	Párkány-Nána																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
162	11:00	«	Rákospalota-Ujpest	182	8:20	«	Dunakeszi-Alag																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
6504	11:10	«	Lajosmizse, Kecskem.	1408	8:40	«	Zsolna, Berlin																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
138	11:35	«	Nagyvaros	118	9:30	«	Wien, Páris																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
730	11:55	«	Cegléd	502	9:35	gy. v.	Bukarest, Stanislau																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
116	12:00	«	Wien	184	10:00	sz. v.	Dunakeszi-Alag																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				706	10:15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				720	10:50	sz. v.	Kiskunfélegyháza																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				4116	11:10	«	Esztergom																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				902	11:20	k. o.	Belgrad, Konstantinápoly																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				702	11:30	exp. v.	Bukarest, Konstantinápoly																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
				146	11:35	sz. v.	Nagyvaros																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												

1) Vasár- és ünnepnapokon május 16-ig. 2) Csak vasár- és ünnepnapokon. 3) Vasár- és ünnepnapok előtti hétköz. 4) Vasár- és ünnepnapokon máj. 16-tól szept. 15-ig. 5) Minden kedd, csüt., pént. és vasárnap. 6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton. 7) Erkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap. 8) Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton. 9) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól. 10) Vasár- és ünnepnapokon. 11) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól bezárólag szept. 15-ig.

Magyar kir. államvasutak.

92.105/912. sz. F. II.

Nyári menetrend.

A Kaposvár—fonyódi vonalon. A múlt évben közlekedett motoros vonatpár az esti vonat későbbre helyezése mellett június 15-től szeptember 15-ig ismét forgalomba helyeztetik.

A Felsőőr—jelsőlővi vonalon. Az előző években június 1-től szeptember 15-ig közlekedett vegyesvonatpár ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

A Jutas—veszprémi vonalon. Jutas és Veszprém között — csatlakozással Székesfehérvár és Celldömölk felé, illetve felől — egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba.

Az Adony-Pusztaszabolcs—tapolcai vonalon. Az Adony-Pusztaszabolcsról Tapolcára d. u. 4 óra 21 perckor induló, valamint a Tapolcáról Adony-Pusztaszabolcsra d. e. 8 óra 5 perckor érkező gyorsvonatok — menetrendük megfelelő módosítása mellett — személyvonatokká minősítettnek át. Az új személyvonatok az összes megállóhelyeken meg fognak állítani. A múlt években Budapest és Tapolca között június 15-től szeptember 15-ig közlekedett idény gyorsvonatpár az idén már június 1-től egészen szeptember 30-ig ismét forgalomba helyeztetik. A Budapestről induló vonat menetrendje változatlan marad. A Tapolcáról induló vonat azonban korábbra helyeztetik és Budapestre éjjel 11 óra 30 perc helyett már éjjel 11 órakor fog érkezni. Mind a két vonat Badaacsony-Ládbi-hegyen rendszeresen meg fog állítani. A Tapolcáról Adony-Pusztaszabolcsra jelenleg d. u. 3 óra 23 perckor induló személyvonat Tapolcáról már d. u. 1 óra 04 perckor fog indulni s mint közvetlen vonat, Adony-Pusztaszabolcsról folytatódva egészen Budapestig fog közlekedni, ahová este 8 óra 05 perckor fog megérkezni. A Tapolcáról d. u. 5 óra 40 perckor induló, Alsóörsig, illetve Veszprémig közlekedő vonat jelenlegi menetrendében megszüntették, helyette egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Tapolcáról este 9 órakor fog indulni és egészen Adony-Pusztaszabolcsig fog közlekedni, ahol csatlakozást nyer Budapest felé. Az ellenirányban Adony-Pusztaszabolcsról Alsóörsig egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely — csatlakozással a Budapestre este 10 óra 25 perckor Fiume felé induló személyvonathoz — Adony-Pusztaszabolcsról éjjel 1 óra 10 perckor fog indulni és Alsóörsre éjjel 4 óra 28 perckor fog érkezni, ahonnan folytatódva a Tapolcára jelenleg reggel 7 óra 28 perckor érkező vonat menetrendében fog közlekedni.

A Veszprém—alsóörsi vonalon. Veszprémtől Balatonfüredig egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Veszprémből este 9 óra 15 perckor indulva, Balatonfüredre éjjel 10 óra 40 perckor fog érkezni. A múlt évben csak június 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedett vegyesvonatpár az idén már június 1-től kezdve egészen szeptember 30-ig naponta közlekedéssel ismét forgalomba helyeztetik. Az Alsóörsről jelenleg este 8 óra 26 perckor Veszprémbe induló vegyesvonat Alsóörsről későbbben, azaz éjjel 11 óra 57 perckor fog indulni és Veszprémbe éjjel 1 óra 1 perckor fog érkezni. E vonat Alsóörsön csatlakozni fog az oda Tapolcára éjjel 11 óra 42 perckor érkező új vonathoz.

A Körmen—muraszombati vonalon. A Muraszombatról Körmenre jelenleg este 6 óra 41 perckor érkező vonat — későbbre fektetve — Körmenre csak este 7 óra 56 perckor fog érkezni.

A Celldömölk—csáktornyai vonalon. Zalaegerszeg és Zalaszentiván—Kisfaludpuszta között,

a Zalaszentiván—Kisfaludpuszta—zalaszentiváni vonalon pedig Zalaszentiván—Kisfaludpuszta és Zalaszentiván között egy-egy új vegyesvonatpár helyeztetik forgalomba, mely Zalaszentivánban csatlakozni fog az oda éjjel 4 óra 57 perckor érkező déli vasúti gyorsvonathoz.

Az Ukk—Tapolca—balatonszentgyörgyi vonalon. Balatonszentgyörgy és Keszthely között csatlakozással Balatonszentgyörgyön Budapest felől és felé június 15-től szeptember 15-ig egy új vegyesvonatpár, Balatonszentgyörgytől Keszthelyig, azonkívül csatlakozással Balatonszentgyörgyön Budapest felől, a nyári évad egész tartamára, egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

A Túrje—balatonszentgyörgyi vonalon. Túrje és Balatonszentgyörgy között egy új motoros vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Túrjéről éjjel 4 óra 25 perckor indulva, Balatonszentgyörgyre reggel 6 óra 30 perckor fog érkezni és Balatonszentgyörgyről d. u. 5 óra 35 perckor indulva, Túrjére este 7 óra 42 perckor fog érkezni.

A Rákospalota—Ujpest—váci és Veresegyház—gödöllői vonalon. Rákospalota—Ujpest és Vác között, valamint Rákospalota—Ujpest—Veresegyház—Gödöllő között két-két új vonatpár helyeztetik forgalomba.

Budapest, 1912. április hónap.

(Utánnyomás nem díjazatik).

Az igazgatóság.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepší 12 korun, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K Biele ako sná mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného cinovatu 1 dobrá naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 1-0 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 1.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šhotovujeme vo veľkosti dla vôle Trojdiľovú srstennú matrac na ednu postel K 27.— lepší jaťovosti K 38. Zasielky vyš 10 korun franko s postovou do vierok. Výmena a navrátenie ľovoluje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135** pri Pilsen (Čechy).

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepší 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľanové 10 K; najľahšie papierie z prs 12 K. Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

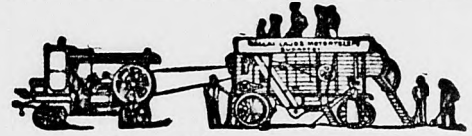
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreléj **Ludvika Kállai** elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

10.000 m. restov

pri poslednej veľkej katastrofe povodne sklad mojeho fabrického tovaru, čiastočne dostal sa pod vodu. Nasledkom toho prinútený som celé kusy porezať na resty a predávať za 50% nižie ceny. Sú to ľahky: **Kanalfass, oxford, biele, tkaní a, zephl, flanel**, rozličného druhú **modré tlačivo** na šaty, a **zasterky, barchent** atd. atd. Vodou zaričené, soľva k spozorovaniu malé fliačky dajú sa ľahko odstrániť. Rozposielam: 1. bálík 5 kg. za k. 18 s postovou dobierekou. Pri objednaní 2 bálíkov franko.

Ant. Marsik mechanická dielňa tkanin rôzneho tovaru
Giesshübel 6./Neustadt a/M. Cechy.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korun franko posielam 3 veľké alebo 6 stredných fliašiek

„KOSMOS“—LABORATORIUM, Győr, Baross-út.

Znížené ceny !!

Šatky na hlavu v najpeknejších módných farbách K 4. Veľké košele pre mužských K 1.30. Svetlé košele pre šľosiarov K 1.50. Svetlé obleky pre šľosiarov K 3.20. Košele ku športu s vačkami a peknou kvastňou K 1.40. Biele pevné košele pre ženské K 1.—. Veľké spodné nohavice, biele, svetle alebo štráfkovaná 80 helierov. Zasterky pre deti 50 hal. veľké zasterky pre ženské 80 hal. Dobré špuzaverný tucet 32 hal. Pevné šuorky na strevíce tucet 14 hal. Čipky 50 mtr. po K 1.—. Vesty pre mužských, plátene, sivé so zeleným vrubom kus po K 3.60. Uteráky tucet K 2.90

ADOLF ZUCKER PILSEN 39.

Zasielky s postovou dobierekou. Za neprihodný tovar návrat peňazi. Cenníky na žiadosť zdarma a franko.